

UCHWAŁA NR LXXV/2485/2023
RADY MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY
z 12 stycznia 2023 r.

w sprawie przyznania w 2023 r. dotacji na realizację programu promocji zdrowia „Zdrowy Uczeń”

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 1005, 1079 i 1561) oraz art. 114 ust. 1 pkt 1 i art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633, 655, 974, 1079 i 2280) uchwala się, co następuje:

- § 1.** 1. Przyznaje się podmiotom leczniczym w 2023 r. dotację na realizację w środowisku nauczania i wychowania programu promocji zdrowia „Zdrowy Uczeń” w łącznej kwocie 6 199 980,00 zł (słownie złotych: sześć milionów sto dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt).
2. Program, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 1 do uchwały.
3. Wykaz podmiotów leczniczych, o których mowa w ust. 1, wraz z kwotami przyznanych dotacji stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi m.st. Warszawy.

- § 3.** 1. Uchwała podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej m.st. Warszawy.
2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady m.st. Warszawy

Ewa Malinowska-Grupińska

Załącznik nr 1
do uchwały nr LXXV/2485/2023
Rady Miasta Stołecznego Warszawy
z 12 stycznia 2023 r.

PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA „ZDROWY UCZEŃ”

I. Opis

Promocja zdrowia pojawiła się jako ruch społeczny w drugiej połowie XX w. zawdzięczając swój naukowy początek odkryciom epidemiologicznym, które wyłoniły indywidualne zachowania ludzi jako główny czynnik determinujący zdrowie jednostek.

W skutek wielu badań stopniowo zmieniano sposób rozumowania zjawisk zdrowotnych z tradycyjnego biomedycznego do podejścia holistycznego, uwzględniającego biopsychospołeczny kontekst uwarunkowań zdrowia ludzi.

W 1974 r. Minister Zdrowia Kanady Marc Lalonde wprowadził koncepcję pól zdrowia, stanowiących cztery nadrzędne kategorie determinantów zdrowia, pośród których największe znaczenie dla kształtowania zdrowia mają: styl życia ludzi (55%), środowisko życia (20%), czynniki biologiczno-dziedziczne (15%), organizacja opieki zdrowotnej (10%).

W 1984 r. Biuro Regionu Europejskiego Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wydało dokument zatytułowany „Promocja Zdrowia”, w którym zaproponowano koncepcję systemowych działań w ramach polityki promocji zdrowia.

Za akt instytucjonalizacji promocji zdrowia uznaje się Kartę Ottawską (Ottawa Charter) uchwaloną w 1986 r. definiującą promocję zdrowia jako „proces umożliwiający ludziom kontrolę nad własnym zdrowiem oraz jego poprawę przez podejmowanie wyborów i decyzji sprzyjających zdrowiu, kształtowanie potrzeb i kompetencji do rozwiązywania problemów zdrowotnych oraz zwiększanie potencjału zdrowia”.

W 2012 roku powstał dokument „Zdrowie 2020, Europejska polityka wspierająca działania rządów i społeczeństw na rzecz zdrowia i dobrostanu człowieka”, który jest nową polityką, uzgodnioną przez 53 państwa członkowskie Europejskiego Regionu Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Wspólnie ustalone cele zakładają znaczącą poprawę stanu zdrowia i dobrostanu ludności, zmniejszenie nierówności zdrowotnych, wzmocnienie sektora zdrowia publicznego i zapewnienie wysokiej jakości, powszechnych, sprawiedliwych i zrównoważonych systemów ochrony zdrowia, których działanie skupia się na człowieku. Uznano iż, programy promocji zdrowia realizowane zgodnie z zasadami angażowania i upodmiotowienia ich uczestników przynoszą rzeczywiste korzyści.

Nacisk na profilaktykę, edukację i promocję zdrowotną szczególnie w stosunku do dzieci i młodzieży kładzie ustawa o zdrowiu publicznym, której podstawowym narzędziem wykonawczym jest Narodowy Program Zdrowia (NPZ) na lata 2021-2025. Celem strategicznym programu jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu.

Definicja terminu „promocja zdrowia” określona jest w art. 2 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633, z późn. zm.). Wynika z niej, iż promocja zdrowia to „działania umożliwiające poszczególnym osobom i społeczności zwiększenie kontroli nad czynnikami warunkującymi stan zdrowia i przez to jego poprawę, promowanie zdrowego stylu życia oraz środowiskowych i indywidualnych czynników sprzyjających zdrowiu”.

Należy wskazać, że edukacja zdrowotna jest kluczowym narzędziem promocji zdrowia. Odnoszenie sukcesów w procesie promowania zdrowia zależy od aktywnego zaangażowania w ten proces ludności, wyposażonej we właściwą wiedzę i umiejętności. Tak rozumiana edukacja zdrowotna dąży do poprawy i ochrony zdrowia poprzez stymulowanie procesu uczenia, doprowadzając do zmian w zachowaniu jednostek.

Edukacja zdrowotna jest procesem dydaktyczno-wychowawczym, w którym uczniowie uczą się jak żyć, aby zachować i doskonalić zdrowie własne i innych ludzi oraz tworzyć środowisko sprzyjające zdrowiu, a w przypadku choroby lub niepełnosprawności aktywnie uczestniczyć w jej leczeniu, radzić sobie i zmniejszać jej negatywne skutki.

Edukacja zdrowotna jest najtańszym skutecznym działaniem służącym poprawie stanu zdrowia.

Program jest zgodny z założeniami Uchwały nr LXVI/1800/2018 Rady m.st. Warszawy z dnia 10 maja 2018 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju miasta stołecznego Warszawy do 2030 roku (Cel operacyjny 2.3.: Korzystamy z usług blisko domu).

II. Założenia programu

U podstaw programu „Zdrowy Uczeń” leży pewność, że istnieje potrzeba rozpowszechniania działań z zakresu promocji zdrowia wśród dzieci i młodzieży.

Zdrowie jest nieodłącznym warunkiem osiągnięć szkolnych i dobrej jakości życia. Pożądane postawy i nawyki kształtowane są poprzez zdobywanie wiedzy o zdrowiu oraz umiejętności. Program kierowany jest do dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół publicznych, dla których m.st. Warszawa jest organem prowadzącym, tj. szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w których realizowane są świadczenia zdrowotne w środowisku nauczania i wychowania zakontraktowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Osobami realizującymi program są głównie pielęgniarki szkolne. Ponadto przy realizacji poszczególnych tematów możliwa jest współpraca z zapraszanymi osobami, np.: lekarzami, dietetykami, położnymi, itp.

III. Warunki realizacji programu

Program przewiduje udział uczniów w różnego rodzaju przedsięwzięciach organizowanych przez pielęgniarkę, np.: apele, konkursy, przedstawienia o tematyce zdrowotnej, pokazy, itp. Ponadto program przewiduje możliwość wsparcia realizatorów poprzez opracowanie oraz dostarczenie materiałów edukacyjnych i informacyjnych do wykorzystania przez pielęgniarki, jak również możliwość uczestnictwa w szkoleniach w obszarze związanym z promocją zdrowia oraz włączenie realizatora w prace wspierające kampanie prowadzone przez m.st. Warszawa, np. „Wiem co jem”. Ze względu na charakter pozyskiwanych w trakcie trwania programu treści, niezbędnym warunkiem realizacji programu jest dostęp uczniów do materiałów edukacyjnych oraz do sprzętu audiowizualnego.

Edukacja odbywać się będzie w dniach i godzinach poza harmonogramem pracy pielęgniarki szkolnej określonym w umowie z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Realizator zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji potwierdzającej realizację programu w oparciu o wymogi zawarte w umowie.

IV. Cele

1. Cel główny:

Zapewnienie warunków do zdobywania przez uczniów wiedzy w zakresie zachowań prozdrowotnych i poszanowania własnego zdrowia.

2. Cele pośrednie:

- a) Przekazanie wiedzy na temat higieny osobistej w tym jamy ustnej jako czynnika mającego ścisły związek pomiędzy prawidłowym myciem zębów a chorobami przyzębia i występowaniem próchnicy. Przekazanie wiedzy na temat prawidłowej higieny odpoczynku i aktywności fizycznej jako czynnika mającego wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne.
- b) Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie racjonalnego modelu żywienia i picia wody jako czynnika mającego ścisły związek pomiędzy sposobem odżywiania a zachowaniem zdrowia.
- c) Przekazanie wiedzy na temat szczepień ochronnych w celu zapobiegania chorobom zakaźnym
- d) Nauka zasad i ćwiczenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz nauka unikania zagrożeń.
- e) Zwiększenie świadomości dotyczącej wczesnego wykrywania chorób nowotworowych oraz nauka samobadania piersi u dziewcząt oraz jąder u chłopców.

f) Przekazanie wiedzy na temat czynników ryzyka chorób układu krążenia oraz możliwości działań w zakresie ich zapobiegania. Wpływ palenia tytoniu na powstawanie chorób układu krążenia.

g) Przekazanie wiedzy na temat cukrzycy oraz metod jej opóźnienia i zapobiegania.

Program jest uchwalany co roku, ale realizowany w perspektywie wieloletniej.

V. Treści

W roku 2023 program skupi się na następujących zakresach tematycznych:

a) Higiena i jej wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne: higiena jamy ustnej jako ważny czynnik zapobiegający próchnicy, czysta skóra - zdrowie i uroda, higiena intymna, higiena wzroku i słuchu jako ważne elementy percepcji, odpoczynek oraz aktywność fizyczna jako ważny element prawidłowego rozwoju i zdrowia.

b) Odżywianie: zdrowe i racjonalne odżywianie oraz picie wody, czynniki wpływające na niewłaściwe odżywianie, skutki złego żywienia, higiena przygotowywania i spożywania posiłków.

c) Profilaktyka chorób zakaźnych: zapobieganie chorobom „brudnych rąk”, szczepienia ochronne i ich wpływ na zapobieganie chorobom, zapobieganie HBV, HCV, HIV/AIDS, SARS-CoV-2.

d) Pierwsza pomoc i unikanie zagrożeń: udzielanie pierwszej pomocy, bezpieczne korzystanie z kąpielisk, niebezpieczeństwo zabaw z petardami.

e) Wczesne wykrywanie chorób nowotworowych „Piersi - uroda i zdrowie” - nauka samobadania piersi oraz „Zdrowe jądra” - nauka samobadania jąder.

f) Profilaktyka chorób układu krążenia.

g) Choroby metaboliczne: charakterystyka cukrzycy typu 1 oraz typu 2, niepokojące objawy mogące świadczyć o cukrzycy, czynniki ryzyka wystąpienia cukrzycy u dzieci i młodzieży, wpływ aktywności fizycznej na regulację stężenia glukozy we krwi, wpływ prawidłowej diety na regulację stężenia glukozy we krwi.

Temat	Treści	Metody i środki realizacji	Efekty Uczni:
1. Higiena i jej wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne (uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych)	- higiena jamy ustnej jako ważny czynnik zapobiegający próchnicy, - czysta skóra-zdrowie i uroda, - higiena intymna, - higiena wzroku i słuchu jako ważne elementy percepcji, - odpoczynek jako ważny element	- wykłady, - pogadanki, - rozmowy indywidualne, - konkursy, - plakaty i ulotki.	- umieprzestrzegać zasad higieny osobistej, - zna zasady związane z myciem rąk, - zna zasady profilaktyki i higieny jamy ustnej, - zna zasady higieny intymnej, - wie jak dbać o wzrok, - zna wpływ hałasu na słuch i układ nerwowy, - rozumie potrzebę

	higieny.		uczestniczenia w spacerach i zabawach na świeżym powietrzu o każdej porze roku.
2. Zdrowe i racjonalne odżywianie (uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych)	- jak zdrowo i właściwie się odżywiać - racjonalne odżywianie, - pierwsze i drugie śniadanie - czynniki wpływające na niewłaściwe odżywianie, - skutki złego żywienia, - higiena przygotowywania i spożywania posiłków i picia wody.	- wykłady z użyciem materiałów informacyjnych i pomocy dydaktycznych, m.in. w ramach kampanii społecznej „Wiem co jem”, - pogadanki z uczniami, - zajęcia tematyczne i prezentacje, - konkursy plastyczne, - plakaty „Piramida Zdrowego Żywienia”.	- zna piramidę zdrowego żywienia, - rozumie znaczenie spożywania posiłku przed wyjściem do szkoły oraz drugiego śniadania w szkole, - rozumie wpływ właściwego odżywiania się i picia wody na zdrowie, - umie krytycznie odbierać reklamy żywności niekorzystnie wpływającej na zdrowie (chipsy, słodkie batony, napoje gazowane), - potrafi wymienić produkty zdrowe i niekorzystnie wpływające na zdrowie, - rozumie wpływ właściwego odżywiania na zdrowie.
3. Profilaktyka chorób zakaźnych (uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych)	- jak zapobiegać chorobom „brudnych rąk”, - szczepienia ochronne i ich wpływ na zapobieganie chorobom, - zapobieganie HBV, HCV, HIV/AIDS, SARS-CoV-2.	- wykłady, - pogadanki, - rozmowy indywidualne, - konkursy, - plakaty i ulotki.	- rozumie zależność pomiędzy brudnymi rękami a występowaniem chorób, - zna wpływ szczepień ochronnych na zapobieganie chorobom, - zna zasady zapobiegania chorobom zakaźnym.
4. Pierwsza pomoc i unikanie zagrożeń (uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz wychowankowie)	- udzielanie pierwszej pomocy, - bezpieczne korzystanie z kąpielisk, - niebezpieczeństwo zabaw z petardami.	- wykłady z użyciem pomocy dydaktycznych, - pokazy, - ćwiczenia i instruktaże.	- zna zasady udzielania pierwszej pomocy, - zna zasady bezpiecznego zachowania się na kąpieliskach, - zna niebezpieczeństwa jakie grożą podczas zabaw

placówek opiekuńczo-wychowawczych)			petardami.
5. Wczesne wykrywanie chorób nowotworowych: „Piersi - uroda i zdrowie” (dziewczęta 7 i 8 klas szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych) „Zdrowe jądra” (chłopcy 7 i 8 klas szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych)	- nauka samobadania piersi. - nauka samobadania jąder.	- wykłady z użyciem pomocy dydaktycznych, - pogadanki, - pokazy, - instruktaże, - ćwiczenia na fantomach.	- potrafi prawidłowo badać piersi, - zna znaczenie wczesnego wykrywania chorób, - potrafi prawidłowo badać jądra, - zna znaczenie wczesnego wykrywania chorób.
6. Profilaktyka chorób układu krążenia (uczniowie szkół ponadpodstawowych)	- prawidłowe ciśnienie tętnicze, - jak zapobiegać chorobom układu krążenia.	- wykłady, - pogadanki, - rozmowy indywidualne.	- zna zależność między aktywnym spędzaniem czasu a stanem zdrowia, - wie o znaczeniu prawidłowego ciśnienia tętniczego dla zdrowia, - rozumie zależność między zdrowym stylem życia a zapobieganiem chorobom układu krążenia, - zna wpływ palenia papierosów na układ krążenia.
7. Choroby metaboliczne - cukrzyca (uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych)	- charakterystyka cukrzycy typu 1 oraz typu 2, - niepokojące objawy mogące świadczyć o cukrzycy, - czynniki ryzyka wystąpienia cukrzycy u dzieci i młodzieży - wpływ aktywności fizycznej na regulację stężenia glukozy we	- wykłady, - pogadanki, - rozmowy indywidualne, - konkursy, - plakaty i ulotki.	- posiada wiedzę na temat cukrzycy, - potrafi wymienić niepokojące objawy mogące świadczyć o cukrzycy, - rozumie zależność między zdrowym stylem życia a zapobieganiem lub opóźnieniem początku cukrzycy, - zna zależność między aktywnym spędzaniem

	krwi, - wpływ prawidłowej diety na regulację stężenia glukozy we krwi.		czasu a stanem zdrowia - rozumie wpływ właściwego odżywiania się na stężenie glukozy we krwi, - potrafi wymienić produkty, które pozwalają osiągnąć i utrzymać prawidłowe stężenie glukozy we krwi.

VI. Metody i środki realizacji

Metodami realizacji programu „Zdrowy Uczeń” będą: wykłady, pogadanki, pokazy filmów, indywidualne rozmowy, konkursy, festyny, ćwiczenia i pokazy, gry, zabawy, testy oraz inne.

VII. Ewaluacja i wskaźniki do monitorowania oczekiwanych efektów

1. Przeprowadzanie wśród uczniów ankiet, testów lub innych form sprawdzających wiedzę z zakresu przyswojonych treści dotyczących tematów realizowanego programu. Dokumenty sprawdzające wiedzę uczniów przechowywane są przez realizatorów i winny być przekazane do dyspozycji m.st. Warszawy na każde żądanie.
2. Przeprowadzanie ankiet ewaluacyjnych wśród pielęgniarek realizujących program. Wzory ankiet ewaluacyjnych oraz wzory zbiorczych sprawozdań z ewaluacji programu stanowić będą załączniki do umowy.

Wskaźniki ewaluacji bezpośrednio po zakończeniu:

- a) ilościowe(twarde) – liczba dzieci i młodzieży biorących udział w poszczególnych tematach,
- b) jakościowe:
 - rezultatu (miękkie): zwiększanie wiedzy uczniów - przeprowadzanie testów wiedzy,
 - oddziaływania: zwiększanie atrakcyjności programu i zaangażowania uczniów w trakcie realizacji.

VIII. Czas trwania programu

Od chwili podpisania umowy do dnia 31 grudnia 2023 r. (z wyłączeniem okresu ferii letnich).

Załącznik nr 2
do uchwały nr LXXV/2485/2023
Rady Miasta Stołecznego Warszawy
z 12 stycznia 2023 r.

Lp.	Nazwa podmiotu leczniczego	Klasyfikacja budżetowa	Kwota dotacji w zł
1.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa Bemowo-Włochy ul. Gen. M. C. Coopera 5	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	417 510, 00
2.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Mokotów ul. A. J. Madalińskiego 13	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	884 710,00
3.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Ochota ul. Szczęśliwicka 36	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	570 910,00
4.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa Praga Południe ul. Krypska 39	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	586 880,00
5.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Praga Północ ul. Jagiellońska 34	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	873 260,00
6.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Rembertów ul. Dwóch Miecz 22a	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	69 980,00
7.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa Białoleka-Targówek ul. Tykocińska 34	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	865 960,00
8.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Warszawa-Ursynów ul. Zamiany 13	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	299 700,00
9.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Wawer ul. J. Strusia 4/8	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	254 660,00
10.	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Wesoła ul. Kilińskiego 48	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	86 460,00

11.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Warszawa Wola-Śródmieście ul. E. Ciołka 11	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	593 900,00
12.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Żoliborz ul. K. Szajnochy 8	Dz. 851 Rozdz. 85149 § 2780	696 050,00
Razem			6 199 980,00 zł